

LBRIS

We know
books

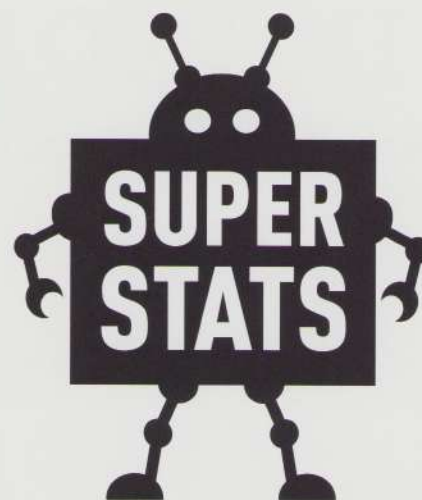

SUPERSTATS PLANETA EXTREMĂ

CUPRINS

INUNDAȚII ȘI SECETĂ: <i>Totul despre ploi</i>	6-7	PEȘTERI SUBTERANE:	
RÂURI ÎNVOLBURATE: <i>Recorduri mondiale</i>	8-9	<i>Secrete ascunse în adâncuri</i>	40-41
CASCADE UIMITOARE: <i>Căderi de apă spectaculoase</i> .	10-11	NORDUL GEROS:	
CANIOANE INCREDIBILE: <i>Defilee impunătoare</i>	12-13	<i>Curiozități despre Cercul Polar de Nord</i>	42-43
LACURI EXTRAORDINARE: <i>Unde se află?</i>	14-15	SUDUL ÎNGHEȚAT: <i>Curiozități despre Antarctica</i>	44-45
VALURI URIAȘE: <i>Cele mai mari din lume</i>	16-17	RÂURI DE GHEAȚĂ: <i>Cei mai mari ghețari</i>	46-47
CELE MAI ADÂNCI MĂRI: <i>Lumea subacvatică</i>	18-19	AVALANȘĂ!: <i>Lavine ucigătoare</i>	48-49
APE PERICULOASE: <i>Vâltori din lumea întreagă</i>	20-21	LUMEA DE NISIP: <i>Descoperă dunele de nisip</i>	50-51
ULUITOARE PEISAJE MARINE: <i>Găurile albastre</i>	22-23	LUMEA DE SARE: <i>Descoperă deșerturile de sare</i>	52-53
LUMEA CUTREMURĂTOARE: <i>Cutremure majore</i>	24-25	CELE MAI CIUDATE PEISAJE DIN LUME:	
MUNȚI FIOROȘI: <i>Secretele vulcanilor</i>	26-27	<i>Priveliști spectaculoase</i>	54-55
CLOCOT DE APE: <i>Gheizere și izvoare termale</i>	28-29	SCULPTURILE NATURII:	
COMORI!: <i>Minerale și pietre prețioase</i>	30-31	<i>Capodopere ale eroziunii</i>	56-57
ȚINUTURI UMEDE: <i>Mlaștini extreme!</i>	32-33	MISTERE NEDEZLEGATE:	
GURILE PĂMÂNTULUI: <i>Doline uriașe</i>	34-35	<i>Enigme ale planetei</i>	58-59
SUS ÎN VÂRF: <i>Munți magnifici</i>	36-37	GLOSAR	60-61
STÂNCI AMEȚITOARE: <i>Culmi grandioase</i>	38-39	Index	62-63
		Mențiuni și credite foto	64

INUNDAȚII ȘI SECETĂ

Mereu plouă undeva, pe lumea asta – uneori atât de mult, încât se produc inundații. În schimb, seceta apare când nu plouă multă vreme.

INFORMAȚII UTILE

DEFINIȚIA PLOII:

PICĂTURI CU
 DIAMETRUL MAI
 MARE DE **0,5 MM.**

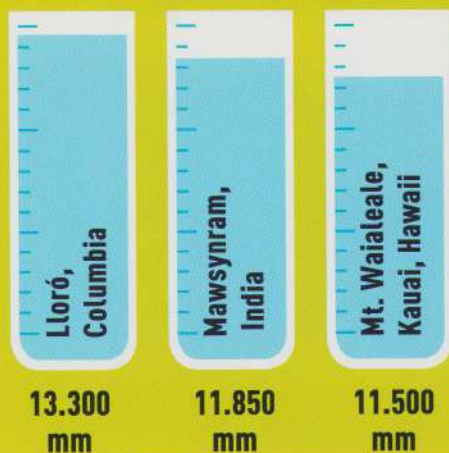
DEFINIȚIA BUREI:

PICĂTURI MAI
 MICI DE **0,5 MM**
 ÎN DIAMETRU.

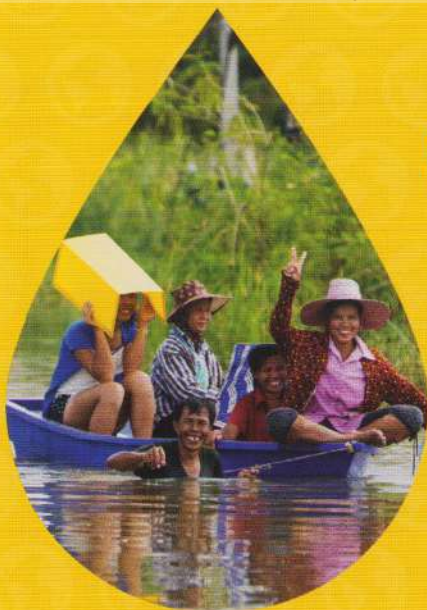
^ PLOAIE TURENTIALĂ ÎN INDIA

CEL MAI RIDICAT NIVEL MEDIU ANUAL AL PRECIPITAȚIILOR.....

CEL MAI SCĂZUT NIVEL MEDIU ANUAL AL PRECIPITAȚIILOR

16

MILIOANE TONE

Cantitatea aproximativă de picături de ploaie care cad în fiecare secundă pe Pământ. Cam tot atâta apă se evaporă în fiecare secundă, din oceane, râuri și lacuri.

8
km/h

Viteza medie a unei picături de ploaie. Cea maximă poate ajunge până la 35 km/h.

PLOAIE ACIDĂ

Numele dat ploii care a devenit acidă din cauza particulelor poluante. În timp, ploaia acidă poate să macine chiar și piatra.

400
ANI

Timp de 400 de ani, între anii 1570 și 1970, în deșertul Atacama nu a căzut niciun strop de ploaie.

\$6
MILIARDE

Suma medie cheltuită în fiecare an în SUA pentru gestionarea pagubelor provocate de inundații.

Deșertul Atacama din America de Sud este cel mai arid loc de pe planetă. Într-o mie de ani, nu au căzut decât 10 cm de ploaie.

Anumite părți ale deșertului Atacama sunt atât de aride, încât nu există nimic viu acolo, nici măcar o insectă sau vreun fir de iarbă.

RĂURI ÎNVOLBURATE

Drepte și înguste sau largi și cotite, râurile cu apă dulce, de toate formele și mărimile, își croiesc albiile pe uscat în drumul lor spre mare.

CEL MAI LUNG RÂU

RÂUL NIL,
NORDUL AFRICII

RÂUL NIL, CAIRO

INFORMAȚII UTILE

- ▲ Nilul este cel mai lung râu din lume, întinzându-se pe o distanță de 6.650 km.
- ▲ De-a lungul călătoriei sale, Nilul traversează teritoriile mai multor țări din nord-estul Africii.
- ▲ Trece și prin Cairo, capitala Egiptului.
- ▲ Până să se construiască barajul Aswan, în anii '60, Nilul se revărsa în fiecare an, între lunile iunie și septembrie.
- ▲ Nilul oferă un important sistem de transport, iar călătoriile cu barca sunt, încă, foarte răspândite.
- ▲ Vechii egipteni îi spuneau Nilului Iteru, care înseamnă „râu”.

Numele Nilului vine din vechea greacă, unde cuvântul Neilos însemna „vale”.

De-a lungul Nilului trăiesc numeroase animale, inclusiv crocodilul de Nil - unul dintre cei mai mari crocodili din lume! Acesta poate ajunge la 6 metri lungime.

CELE MAI LUNGI RÂURI DE PE PLANETĂ:

1. NIL, Egipt 6.650 km
2. AMAZON, America de Sud 6.400 km
3. YANGTZE, China 6.300 km
4. MISSISSIPPI-MISSOURI, SUA 6.275 km
5. ENISEI, Siberia 5.539 km
6. FLUVIUL GALBEN, China 5.464 km
7. OB-IRTIȘ, Siberia 5.410 km
8. CONGO, Africa 4.700 km
9. AMUR, China și Rusia 4.444 km
10. LENA, Rusia 4.400 km

CEL MAI ADÂNC

220 METRI

Este adâncimea maximă a râului Congo, cel mai adânc râu din lume.

APE MURDARE

Multe râuri sunt poluate, dar râul Citarum din Indonezia depășește orice închipuire! Este cel mai murdar râu de pe planetă, iar în unele locuri plutesc atât de multe gunoaie pe suprafața lui, încât nici nu se mai vede apa.

18 MILIARDE METRI CUBI

Cantitatea de apă care se varsă în fiecare zi din Amazon în ocean.

Amazonul este cel mai mare râu din lume, cel în care se află cea mai multă apă.

^ RÂUL AMAZON, BRAZILIA

860 zile

...adică 3 ani, 4 luni și 8 zile!

Atât i-a trebuit britanicului Ed Stafford să parcurgă distanța pe care se întinde Amazonul. A fost primul om care a mers de la izvorul fluviului până la vărsare.

CEL MAI SCURT

61 METRI

Atât măsoară cel mai scurt râu din SUA, râul Roe.

AUR!

În unele râuri se găsesc bucățele de aur, desprinse din roci. În 1848, descoperirea unor astfel de „fulgi de aur” în râul American din California a declanșat faimoasa „goană după aur”, când mii de oameni au venit să caute metalul prețios.

CASCADE UIMITOARE

O cascadă se formează când, pe cursul unui râu, apa întâlnește un prag abrupt și cade de la înălțime. Mari sau mici, toate cascadele oferă o priveliște spectaculoasă.

INFORMAȚII UTILE

1. Pe măsură ce râul sau fluviul curge de-a lungul albiei, apele spală încetul cu încetul rocile moi, cum sunt calcarul și gresia.
2. Până la urmă, în albie rămân doar rocile dure, ca granitul.
3. Apa care cade cu repeziciune șlefuieste și aplatizează pietrele de pe marginea cascadei.
4. La baza cascadei se formează un bazin de plonjare.

CASCADA NIAGARA

CASCADA NIAGARA SE ÎNTINDE ÎNTRE SUA ȘI CANADA

CASCADA NIAGARA, CEA MAI MARE CASCADĂ DIN AMERICA DE NORD, ARE 51 M ÎNĂLȚIME

APA CASCADEI HORSESHOE LOVEȘTE BAZA CU O FORȚĂ DE 2.276 DE TONE

2.580.424 LITRI CURG ÎNTR-O SECUNDĂ PRIN ZONA CEA MAI LATĂ, DENUMITĂ CASCADĂ HORSESHOE

În 2012, Nik Wallenda a traversat cascada Niagara mergând pe sârmă. Ca să reușească, a trebuit să înfrunte vântul puternic și pulberea de stropi.

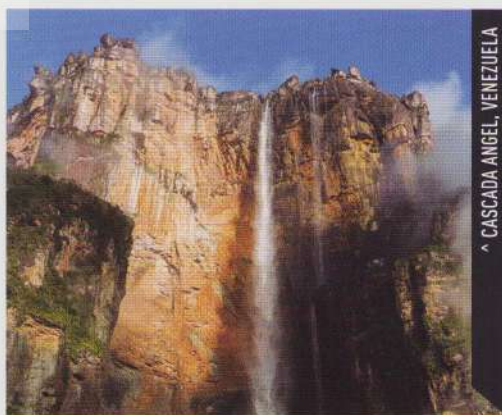
TOP 5 CELE MAI ÎNALTE CASCADE

1. CASCADA ANGEL, Venezuela **979 metri**
2. CASCADA TUGELA, Africa de Sud **948 metri**
3. CASCADA UTIGARD, Norvegia **808 metri**
4. CASCADA MONGE, Norvegia **773 metri**
5. CASCADA MUTARAZI, Zimbabwe **762 metri**

CASCADA ANGEL, Venezuela
979 m

Cea mai înaltă clădire din lume, BURJ KHALIFA, Dubai
828 m

^ CASCADA ANGEL, VENEZUELA

FĂ CU MÂNA!

Broaștele aurii din Panama trăiesc în apropierea cascadelor. Uneori, comunică făcându-și semne, poate fiindcă zgomotul apei le acoperă orăcăitul.

16x

Cascada Victoria din Africa este cea mai mare din lume, dacă ținem cont de lungimea și de lățimea ei. Are 108 metri înălțime și 1,7 kilometri lățime, echivalentul a 16 terenuri de fotbal puse unul lângă altul.

CURCUBEU LUNAR

Uneori, în nopțile cu lună plină, lângă cascada Victoria poți să admiri curcubeul lunar. Arată exact ca și cel solar care apare după ploaie, doar că se formează când lumina lunii se reflectă în pulbera de picături.

^ CASCADA VICTORIA, AFRICA

24/7

Din cauza pulberii de picături pulverizate de cascadă, pădurea tropicală de lângă cascada Victoria este singurul loc de pe planetă unde „plouă” non-stop.

URIAȘE

TOP 5 CELE MAI LATE CASCADE

1. CASCADA KHONE, Laos **10.783 m**
2. SALTO PARÁ, Venezuela **5.608 m**
3. CASCADA KONGOU, Gabon **3.200 m**
4. CASCADA IGUAZU, Brazilia/Argentina **2.682 m**
5. SALTOS DEL MOCONÁ, Argentina **2.065 m**